

Projektbeskrivelse Fremfærd Ældre:

Kost og Ernæring

September 2016

Baggrund for projektet:

Med en betydelig stigning i antallet af ældre i de kommende år, vil det være væsentligt at fokusere på kost og i særdeleshed på fejl- og underernæring på ældreområdet. Dette skyldes at underernæring er hyppigst forekommende blandt plejkrævende ældre og patienter på sygehuse. Her er mere end halvdelen af de ældre og hver fjerde patient i risiko for underernæring. Hvis den ældre medicinske patient er underernæret, betyder det, at de i gennemsnit er indlagt ca. 3 dage mere, end det ellers er nødvendigt, og de vil oftere blive genindlagt.

Underernæring iblandt ældre bunder generelt i flere forskelligartede årsager og kan betragtes som en kompleks problematik. En af de direkte årsager er forbundet med den ældres daglige kost og ernæring. Dårlig ernæringstilstand betyder ofte uønskede vægttab og i mange tilfælde social isolation og i sidste ende forhøjet risiko for svimmelhed, fald eller konfusion. Dårlig ernæring betyder ligeledes ofte tab af funktionsevne og dermed behov for hjælp og eksterne ydelser. Derfor er en god ernæring så vigtig for den ældre. Et fokus på kost og ernæring rummer samtidig, et stort potentiale i forhold til at skabe livskvalitet, holde de ældre raske og bevare deres evne til at klare de daglige gøremål.

Der er i forvejen flere kommunale indsatser på kost- og ernæringsområdet, og nærliggende projekt har derfor til hensigt at understøtte og supplere indsatserne på området.

Målet med projektet:

Det overordnede formål med projektet er, at uddanne og styrke de faglige kompetencer hos frontmedarbejderne hos de ældre i eget hjem – igennem et tværfagligt samarbejde med kost- og ernæringsfaglige. Herunder, er målsætningen at få afdækket - hvilke barrierer og udfordringer frontmedarbejderne oplever i mødet med den ældre borger, når det gælder dennes hverdag og måltider. Projektets resultater skal bidrage til, at frontmedarbejderen bliver yderligere klædt på, så de kan støtte og motivere borgeren om mad, kost- og måltidsvaner. Endvidere skal projektet medvirke til at frontmedarbejderen kan identificere når det begynder at "skride med den rigtige kost", så en rettidig forebyggende indsats kan iværksættes.

Målet er, at der med udgangspunkt i den ældre borger i eget hjem, undersøges, afprøves og formidles indsatser, der resulterer i en forbedret ernæringsindsats for kommunens borgere, og dermed i øget livskvalitet og livsmestring. Projektet vil, gennem det tværfaglige samarbejde mellem frontmedarbejdere i hjemmeplejen og ernæringsfaglige, have fokus på en forbedret ernæringsindsats, der skabes med udgangspunkt i den kost-, ernærings- og sundhedsfaglige profession og i samspil med andre borgernære fagligheder. Spidskompetencerne hos de ernæringsfaglige medarbejdere er, at de kan yde sundhedsfremme og de kan forebygge og rehabilitere gennem mad og måltider. Derudover kan de ernæringsfaglige medarbejdere foretage individuelt tilpasset diætetisk vejledning og rådgivning, og kan fremstille og servere korrekt og lækker mad og ernæring.

Projektet skal konkret munde ud i et undervisningsmateriale, der skal give frontmedarbejderen en viden om, hvor man går hen, når man møder en borger, som er i risiko for at blive underernæret. Målet er, at der ikke bliver overset, men reageret. Resultatet er, at man får en langt mere helhedsorienteret rehabiliteringsindsats, som mere smidigt kan overgå til forankret drift.

Formålet:

- At der forekommer et videnløft ift. frontmedarbejderne i hjemmehjælpen i projektkommunerne.
- At projektet inspirerer til, hvordan andre kommuner kan arbejde med kost og ernæring blandt ældre.
- At projektet kan pege på, hvordan der kan arbejdes med praksisnær læring og samarbejde mellem faggrupper.

Målgrupper:

Indenfor projektet kan der defineres en direkte, samt en indirekte målgruppe:

Den direkte målgruppe:

Frontmedarbejderen kan anses som værende den direkte målgruppe i projektet, da det er denne gruppe, som skal indgå i et samarbejde med en ernæringsfaglig, for at blive styrket og uddannet i, at kunne identificere en forringet ernæringstilstand eller underernæring hos de ældre. Derefter skal medarbejderen kunne sætte ind med råd og vejledning - eller i tilfælde hvor der er behov, visitere den ældre til en anden fagprofessionel med de rette kompetencer ift. problemstillingen.

Den indirekte målgruppe:

Den ældre borger i eget hjem skal anses som værende den indirekte målgruppe for projektet, da et større fokus på behovet for kost og ernæring gerne - på længere sigt - skulle føre til en forbedret sundhed hos den ældre.

Succeskriterier:

For den direkte målgruppe: At der opnås et samarbejde mellem frontmedarbejderen og den ernæringsfaglige, så man via det kollegiale fællesskab får en forståelse for hinandens arbejdsområder. Herigennem, skal den ernæringsfaglige kunne uddanne og opkvalificere den enkelte blandt plejepersonalet. Plejepersonalet skal opnå en tilstrækkelig viden om kost og ernæring til at kunne identificere tilstande af underernæring og behovet for hjælp til den ældre.

For den indirekte målgruppe: At den ældre borger, som indgår i projektet, på længere sigt kan opleve en forbedring i dennes ernæringstilstand, og dermed opnå en øget livskvalitet. En tilpasset kost og øget ernæringstilstand medfører samtidig færre sygdomme og mindsker risikoen for underernæring, herunder risiko for indlæggelser og genindlæggelser. Til gavn og glæde for den ældre, men også til gavn for samfundsøkonomien, da udgifter til behandling mindskes.

Organisering og Styring:

Dette projekt er et projekt mellem KL, Sundhedskartellet og de faglige organisationer Kost & Ernæringsforbundet (K&E) og FOA. Projektledelsen er formelt delt mellem Sundhedskartellet og KL, hvor begge parter tilknytter én projektleder til projektet. Projektlederne består indledningsvist af Mikkel Gottlieb fra KL og Emilie Nørregaard fra Sundhedskartellet.

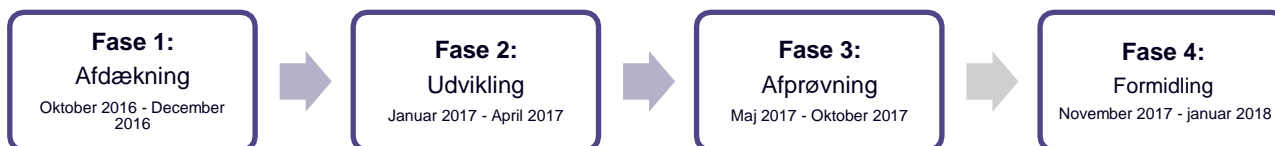
I projektet er der nedsat en projektgruppe der består af ovennævnte projektledere, samt Lene Toft Johansen fra Kost og Ernæringsforbundet (K&E) og Karina Find fra FOA. Arbejdet i projektgruppen finansieres igennem partskonsulentmidler fra de fire projektfaser. Hver fase vil blive forankret hos en af parterne fra enten K&E eller FOA.

I hver fase vil der, afhængigt af aktiviteterne, blive nedsat følgegrupper eller projektgrupper. Deltagerne kan både være fra den kost- ernærings- og sundhedsfaglige profession (Kost & Ernæringsforbundet) og

pleje (FOA), eller fra andre borgernære, sundhedsfaglige professioner. Projektgrupper er kendetegnet ved at være medvirkende i konceptudvikling, mens følgegrupper sikrer den praksisnære forankring ved at være agenter for projektet i de deltagende følgegruppe-kommuner.

Der vil i projektet både blive anvendt partskonsulenter fra de faglige organisationer og eksterne konsulenter.

Projektets Fire Faser:

Fase 1 – Afdækning af behov

I denne fase skal behovet for projektet afdækkes ved en systematiseret gennemgang af best practices og udfordringer på området. Herunder skal der skabes dialog med frontmedarbejderne om, hvad deres udfordringer er – hvilket forekommer igennem spørgeskema/fokusgruppe interview. Det er samtidig vigtigt i denne fase, at få tænkt borgernes perspektiv ind i afdækningen, for derefter at få afklaret graden af borgernes inddragelse i projektet.

Endvidere, skal der i denne fase udarbejdes en detaljeret projektplan med milepæle for projektet. Arbejdet med at finde projektkommuner skal ligeledes påbegyndes i denne fase.

Praktiske forhold:

- Udarbejdelse og afvikling af spørgeskema/fokusgruppe interviews med et antal frontmedarbejdere.
- Detaljeret projektplan udarbejdes.

Fase 2 - Udviklingsfasen

Behovsafdækningen præsenteres i denne fase på en workshop med medlemmer og andre faggrupper, som også arbejder tæt på borgeren (fx sygeplejersker, ergoterapeuter, fysioterapeuter, tandplejere, pædagoger, SOSU-assistenter, socialrådgivere mm). Målet med workshoppen er, at få verificeret behovsafdækningen, samt at brainstorme på produkter - baseret på de udfordringer, som behovsafdækningen tydeliggør. Workshoppen skal derfor faciliteres, så der skabes konkrete produkter som resultater. Produkter som projektledelsen senere kan 'omsætte' til undervisningsmateriale, der kan afprøves i de udvalgte projektkommuner. Undervisningen og materialet skal overordnet have fokus på forebyggelse af underernæring – som også omfatter basisviden om ernæringsterapi. Det er tanken at undervisningsmaterialet skal udarbejdes af eksterne parter, på baggrund af vejledninger fra projektlederne.

Endvidere skal der i denne fase udvælges 2-3 projektkommuner, som har konkret viden om indsatser, muligheder og tilbud, til at bidrage til konceptudviklingen.

Praktiske forhold:

- Udarbejdelse og afvikling af workshop.
- Udpegning af 2-3 projektkommuner.
- Udvikling af undervisningsmateriale

Fase 3 – Afprøvning og Evaluering

I fase 3 skal det udviklede undervisningsmateriale afprøves og evalueres i projektkommunerne. Vigtigheden er her, at produktet bliver afprøvet på arbejdspladserne - i samarbejde med frontmedarbejderne og de ernæringsfaglige.

Undervisningsforløbet:

- Undervisningsforløbet kan basere sig på afholdelse af én til to undervisningslektioner for frontmedarbejderne udført af den ernæringsfaglige – enten i plenum eller gå-hjem-møder. Derudover tænkes det at der kan afholdes én til to praksisnære lektioner. Her tænkes det, at frontmedarbejderne og de ernæringsfaglige befinder sig enten - i et produktionskøkken eller ude hos den ældre i eget hjem. Dette vil samtidig skabe forståelse for hinandens arbejdsopgaver, og respekt for hinandens professioner.

Produktet evalueres efterfølgende i et tæt samarbejde mellem projektledelsen fra Kost & Ernæringsforbundet og FOA, og de deltagende udviklings- og afprøvningskommuner. Produktet skal gerne munde ud i udvalgte opmærksomhedspunkter, der enten kan formidles igennem skrift – pjecer, eller visuelt - video. *Produktet* gennemskrives eller optages, og klargøres derefter til formidling.

Fase 4 – Formidling

Denne fase er projektets formidlingsfase, hvor undervisningsmaterialet vil blive formidlet landsdækkende. Produktet tænkes formidlet på en afsluttende KL konference – evt. som et sessionsoplæg. Det er en forventning at outputtet fra undervisningsmaterialet, endvidere kan anvendes i fremtidige uddannelsesforløb på uddannelsesinstitutioner.